

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/87027>

Please be advised that this information was generated on 2019-02-23 and may be subject to change.

Henk van Houtum
Politiek geograaf,
Radboud Universiteit
Nijmegen

column

Rond

De aarde is rond. Althans, daar gaat de volwassen wereld vandaag de dag van uit. Mijn zoontjes van 7 en 8 vinden het nog steeds wonderlijk dat de aarde rond is en dat de bodem waarop we lopen en fietsen dus een heel klein beetje krom is. Dat de grond waarop ons huis staat in slechts een dag helemaal om zijn as draait en tegelijkertijd ook nog eens in 365 dagen – dat is bijna 30 km per seconde – een rondje om de zon maakt, vinden ze helemaal ongelofelijk. Een fascinerende bol, die aarde. Spannender en veelzijdiger dan menige kermisattractie. En dan heb ik het nog niet eens over al wat op aarde gebeurt en wat de aardbewoners beweegt en wat zij bedenken. Nog niet zo heel lang geleden dachten mensen dat de aarde plat was en de hemel bevolkt werd door goden. Maar sinds enige decennia is, alhoewel nog niet overal, het besef doorgedrongen dat de aarde een globe is en dat de mensen waar dan ook onderling steeds meer verbonden zijn, veelzeggend globalisering genoemd.

In deze context is het bijna komisch dat Thomas Friedman beroemd is geworden met zijn uitspraak 'The earth is flat', waarmee hij juist wilde benadrukken dat mensen uit alle windstreken met elkaar kunnen samenwerken of concurreren alsof hun winkels en kantoren vlak naast elkaar liggen. In zijn termen: 'The playing field is being leveled'. Dwars op deze opmars van de globalisering staat de *realpolitik* van alledag, waarin nationale identiteiten opleven, staten elkaar becon-

curreren in de verwerving van kapitaalstromen en natuurlijke hulpbronnen, en nieuwe grenzen worden opgeworpen tegen mondiaal migratieverkeer.

Geografie speelt bij de creatie van ons wereldbeeld een grote rol

Filosoof Peter Sloterdijk trachtte dit recent te duiden door te analyseren hoe mensen na de

ontgoddelijking, ondanks of juist dankzij de globalisering, de beschermende sfeer opzoeken, een thuis, waar en op welke schaal dan ook. De aarde is rond, maar velen vinden het blijkbaar prettiger een plat wereldbeeld te houden. Dat houdt het overzichtelijk. De geografie speelt bij het betekenis geven aan de wereld en de creatie van een wereldbeeld een grote rol, maar de discipline heeft dat zelf nauwelijks door, zo lijkt het soms. Wat mij betreft ligt er een schone uitdaging voor de geografie om zich nadrukkelijker in het bredere academische en publieke debat te mengen en maatschappelijke ontwikkelingen geografisch te duiden. Sommigen zullen dan bepleiten dat plat beter is, prima, ik houd zelf erg van rond. De mooiste dingen op aarde zijn rond. Van de zon, het rond-draaien op de fiets, naar de bal, tot en met de bodem van een mooie fles.

Dit was mijn laatste column voor *Geografie*. Het was een genoegen. De wereld draait door. Ik ben rond. •